

Преди да изоставиме стрѣхитѣ и да преминеме въ корнизитѣ, заслужва да се помене нѣщо за нѣкои характерни развития на първитѣ, въ които проличава дълбока и здрава конструктивна мисълъ. Такъва е стрѣхата (обр. 120 п. 13) широка до 1.60. За да могатъ издаденитѣ напредъ ребра да носятъ тежкия товаръ отъ каменни плочи съ които е покрита сградата, подпрени сж на двѣ мѣста, еднѣжъ отъ надвесенитѣ напредъ греди отъ таванския гредоредъ и втори пѣтъ отъ специално поставената за това столица, която се носи отъ дървени паянти. Тѣзи дървени широки стрѣхи сж поставяни по правило само надъ чардацитѣ гдѣто сж били наложени отъ необходимостта да ги запазатъ по добръ тѣй като последнитѣ сж били винаги отъ страни отворени.

Гл. Корнизъ. — Масивнитѣ корнизи се развиватъ отъ основната форма (обр. 120) въ двѣ направления: като се профилира тази форма въ горната си частъ съ една контра крива и като се манипулира по сжщиятъ начинъ въ долната частъ. Следъ това настѣпва едно съчетание на полученитѣ двѣ варианти (обр. 120 п. 12 и 13).

Творческата фантазия не спира и създава по нататѣкъ великолепия комбиниранъ корнизъ — стрѣха (обр. 120 п. 14). При сравнително слабитѣ технически средства съ които сж разполагали на времето, въ мазанитѣ корнизи винаги е оставало едно слабо мѣсто: то е било не ефикасното изолиране на корниза отъ дъждовната вода, която го е подмокрявала и мазилката е падала. За отстранение на този дефектъ е била въведена стрѣхата, като преходенъ елементъ между масивния корнизъ и олука. Формата на тази промеждутачна стрѣха е нагодена специално да задържа случайно преминалата и стигнала до нея дъждовна вода.

Съ широко надвесенитѣ стрѣхи обикновено се цѣли, и успешно постига, оптически да се намали нежелателната въ естетическо отношение голѣма височина на сградата: съ увеличение ширината на стрѣхата се получава по широка хвърлена сѣнка върху горния край на сградата, което затъмнено мѣсто се отнема отъ действителната височина на тѣлото. Селската кжща разположени въ ландшафта, безъ специална преходна рамка между нея и първия, само съ възможность по низката си височина е могла да влезе безъ конфликтъ и да се слѣе съ него: въ това сполучливо вмѣкване въ ландшафта се състои идиличната прелестъ на б. с. к., а това се постига най-вече, покрай другото, съ широкитѣ стрѣхи.¹⁾

¹⁾ При дървената жеравненска кжща голѣмата ширина на стрѣхата се дължи и на нуждата да се запазятъ дъсченитѣ стени на сградата отъ загниване — да не се мократъ отъ дъждовната вода.